

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

TAVSİYE KARARI

ŞİKÂYET NO :03.2013/54
KARAR NO :2013/83
ŞİKÂYETÇİNİN ADI, SOYADI/UNVANI :
ŞİKÂYETÇİNİN ADRESİ :
ŞİKAYET EDİLEN İDARE : İçişleri Bakanlığı
: yıl önce **(15 yıldan fazla)** işlenen
İçişleri Bakanlığı'ınca
..... şikayetçi hakkında tutulan
kayıtların silinmesi istemine ilişkin.
ŞİKÂYET BAŞVURU TARİHİ : 02.04.2013
KARAR TARİHİ :26/11/2013

USÛL

I-ŞİKÂYET BAŞVURU SÜRECİ

- 1) Yukarıda açık kimliği yazılı başvuranın, Kuruma müracaatı üzerine yapılan inceleme ve araştırma sonucu ilgili Kamu Denetçisi 03.2013/54 şikayet ve 03.2013/517 karar sayılı dosya üzerinden Kamu Başdenetçisine sunduğu önerisinde, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a, 46/1 maddeleri ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin kabul edilerek ilgili idareye tavsiyede bulunulması gerektiğini belirtmiştir.

II-ÖN İNCELEME SÜRECİ

- 2) Yapılan ön inceleme neticesinde şikayet dosyasının Kamu Başdenetçisine sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir;

OLAY VE OLGULAR

I-ŞİKAYETİN KONUSU, HUKUKİ SEBEPLER VE İSTEMİN ÖZETİ

- 3) Şikâyetçi, yılında (14 yaşında) işlediği üç adet suçta ilişkin olarak Adalet Bakanlığı tarafından tutulan adli sicil kayıtlarından bu bilgilerin silindiğini ancak bu bilgilerin hala

İçişleri Bakanlığı Yönergesine istinaden tutulmaya devam edildiğini; bu yüzden GBT sorgulamalarında yüzüne karşı bu suçların söylendiğini ve aile fertlerinin önünde kendisine suçlu muamelesi yapıldığını ve havalimanlarındaki pasaport kontrollerinde bekletildiğini belirtmiş, yıl önce işlediği suçlara ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı tarafından insan haklarına ve hukuka aykırı olarak tutulmaya devam edilen bu kayıtların silinmesi ve mağduriyetinin giderilmesi talebi ile Kurumumuza başvurmuştur.

II-ŞİKAYET KONUSU OLAYLAR

A) Dosyadaki bilgi ve belgelerin özeti:

4) Dosyadaki belgeler:

Ek-1) Ön İnceleme Formu (1 sayfa)

Ek-2) Şikayet Başvuru Formu (10 sayfa)

Ek-3) İnceleme ve Hazırlık Tutanağı (2 sayfa)

Ek-4) Birleştirme Kararı (1 sayfa)

Ek-5) Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması Bildirimi ve Telefon Tutanağı (2 sayfa)

Ek-6) Adalet Bakanlığının 27/06/2012 Tarih ve 11992 Sayılı Yazısı (1 sayfa)

Ek-7) İçişleri Bakanlığının Cevabi Yazıları (5 sayfa)

Ek-8) Adalet Bakanlığının 31/08/2013 Tarih ve 19260 Sayılı Yazısı (1 sayfa)

Ek-9) Kurumumuzun İçişleri Bakanlığı'ndan Bilgi ve Belge Talebi Yazısı (2 sayfa)

Ek-10) İçişleri Bakanlığının 29/8/2013 Tarih ve 3327 Sayılı Cevabi Yazısı (54 sayfa- 1 cd)

B) Olaylar

5) Şikâyet başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

Şikâyetçinin, yılında (14 yaşında) işlediği üç adet suçuna ilişkin olarak Asliye Ceza Mahkemesinde ve Sulh Ceza Mahkemesinde ceza aldığı, bu suçlara ilişkin bilgilerin Adalet Bakanlığı tarafından adli sicil kayıtlarında ve İçişleri Bakanlığı tarafından GBT kayıtlarında tutulduğu;

Adalet Bakanlığı'na tutulan adli sicil kayıtların silinmesi için başvurduğu, Adalet Bakanlığının 22/5/2012 tarihli yazısında söz konusu kaydın 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 14. ve geçici 2. maddeleri uyarınca adli sicil kayıtlarından silindiği şeklinde cevap verdiği,

İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık Daire Başkanlığı'na 10/8/2010 tarihinde, Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)'ne 07/9/2012 tarihinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu'na

16/11/2011 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından tutulan GBTkayıtların silinmesi için başvurduğu, İçişleri Bakanlığı tarafından söz konusu kayıtların İçişleri Bakanlığı Yönergesine istinaden tutulduğu ve işlenen suçların yönergenin maddesine girmediğinden yönergenin üçüncü bölümünün .. bendinde belirtilen “İPTAL” koşullarının oluşmamasından dolayı bu kayıtların silinmediği şeklinde cevap verdiği,

Ayrıca BİMER üzerinden Adalet Bakanlığına 22/8/2012 tarihinde Jandarma ve Emniyet Teşkilatı tarafından tutulan kayıtların silinmesi için başvurduğu, Adalet Bakanlığı'nın 31/8/2012 tarihinde Adalet Bakanlığı bünyesinde tutulan adli sicil kayıtlarının 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 14. ve geçici 2. maddeleri uyarınca adli sicil kayıtlarından silindiği ancak Jandarma ve Emniyet Teşkilatında tutulan GBT fişlerindeki kayıtlarının silinmesi konusunda herhangi bir görev ve yetkilerinin olmadığı şeklinde cevap verdiği anlaşılmıştır.

III-ŞİKÂYET KONUSU İLE İLGİLİ MEVZUAT

- 6) Konuyla ilgili olarak uluslararası ve ulusal mevzuata aşağıda ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

A-ULUSLARARASI MEVZUAT:

- 7) **Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi**'nin 8 inci maddesi;
*“1.Herkes kendisi hakkındaki kişisel verilerin korunması hakkına sahiptir.
2.Bu tür veriler açıkça belirtilmiş amaçlarla dürüst biçimde ve ilgili olduğu kişinin rızası temelinde ya da yasalarca/hukuk tarafından öngörülen diğer meşru temellerle işlenmelidir.
Herkes kendisi hakkında toplanmış verilere ulaşım ve düzeltme hakkına sahiptir.”*
- 8) **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**'nin 8 inci maddesi;
*“Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.
Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesi, ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için, demokratik bir toplumda, zorunlu olan ölçüde ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabilir.”*
şeklinde düzenlenmiştir.
- 9) Bu Bildirge ve Sözleşme'nin 8 inci maddesinin ilk fıkrasında tanınan hakların korunması ve kullanılması, ikinci fıkrasında ise bu haklarda hangi hallerde sınırlı olmak kaydıyla kısıtlamalar yapılabileceği hususları düzenlenmiştir.
- 10) Bununla birlikte 28/1/1981 tarihinde **Avrupa Konseyi** bünyesinde **“Kişisel Verilerin Otomatik İşlemden Geçirilmesi Sürecinde Bireylerin Korunması Hakkında Sözleşme (108 nolu Sözleşme)”** imzaya açılmış ve aynı tarihte bu sözleşme Konsey üyesi diğer devletlerle birlikte Türkiye tarafından da imzalanmıştır. Bu Sözleşme'nin **2 nci maddesi**, kişisel veriyi belirli veya belirlenebilir bir kişiye ait tüm bilgiler şeklinde tanımlamakta olup Sözleşme'nin **5 inci maddesinde** kişisel verilerin açıkça belirlenmiş meşru amaçlar için, toplanma gerekçesiyle sınırlı olmak ve gerekli olan süreyi aşmamak şartlarıyla tutulabileceği kurala bağlanmıştır. Yine Sözleşmenin **6 ncı maddesinde**, kişinin ırkı ve etnik kökeni, siyasi düşüncesi, dini veya benzer inançları, sağlık, cinsel hayat ve ceza mahkûmiyetleriyle ilgili verileri hassas veri olarak kabul edilerek, bunların toplanmasına ve işlenmesine ulusal

mevzuatta koruyucu tedbirlerinin alınması şartıyla izin verilebileceği belirtilmiştir. Bu sözleşmenin “İstisnalar ve takyitler” başlıklı **9 uncu maddesinde** ise kişisel verilerin ancak **kanunla düzenlenmiş ve demokratik bir toplumda gerekli önlemler niteliğini taşıyan, devletin ve kamunun güvenliği, devletin ekonomik çıkarları ya da suçun önlenmesi veya veri sahibinin veya diğer kişilerin haklarını koruma amacıyla istisnalara tabi** olabilecekleri belirtilmiştir

11) Ancak söz konusu Sözleşmenin 4 üncü maddesi gereğince, Sözleşmenin onaylanabilmesi için imzalayan devletin, Sözleşmede öngörülen ilkeler çerçevesinde bir yasa çıkarması gerekmektedir. 2008 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine yasalaşması için sunulan ancak çeşitli nedenlerle kadük olan “*Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı*”nın hazırlanmasında esas alınan temel hukuki dayanak bu sözleşmedir.

B-ULUSAL MEVZUAT

12) Anayasamızın 20 nci maddesine göre “*Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla belirlenir.*” Ayrıca Anayasa’mızın “*II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması*” başlıklı 13 üncü maddesi “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*” şeklinde düzenlenmiş ve hangi hallerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılacağı belirlenmiştir.

13) 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 53.maddesine göre; “(1) Kişi, kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin Kanuni sonucu olarak;
a) Sürekli, süreli veya geçici bir kamu görevinin üstlenilmesinden; bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden veya Devlet, il, belediye, köy veya bunların denetim ve gözetimi altında bulunan kurum ve kuruluşlarca verilen, atamaya veya seçime tabi bütün memuriyet ve hizmetlerde istihdam edilmekten,
b) Seçme ve seçilme ehliyetinden ve diğer siyasi hakları kullanmaktan,
c) Velayet hakkından; vesayet veya kayyımlığa ait bir hizmette bulunmaktan,
d) Vakıf, dernek, sendika, şirket, kooperatif ve siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmaktan
e) Bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tabi bir meslek veya sanatı, kendi sorumluluğu altında serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra etmekten, yoksun bırakılır.
(2) Kişi, işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla mahkûm olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar bu hakları kullanamaz.
(3) Mahkûm olduğu hapis cezası ertelenen veya koşullu salıverilen hükümlünün kendi altsoyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri açısından yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Mahkûm olduğu hapis cezası ertelenen hükümlü hakkında birinci fıkranın (e) bendinde söz konusu edilen hak yoksunluğunun uygulanmamasına karar verilebilir.
(4) Kısa süreli hapis cezası ertelenmiş veya fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(5) Birinci fıkrada sayılan hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla hapis cezasına mahkûmiyet halinde, ayrıca, cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilir. Bu hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla sadece adlî para cezasına mahkûmiyet halinde, hükümde belirtilen gün sayısının yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilir. Hükümün kesinleşmesiyle icraya konan yasaklama ile ilgili süre, adlî para cezasının tamamen infazından itibaren işlemeye başlar.

(6) Belli bir meslek veya sanatın ya da trafik düzeninin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkûmiyet halinde, üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, bu meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına karar verilebilir. Yasaklama ve geri alma hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tümüyle infazından itibaren işlemeye başlar.” hükmünü içermektedir.

14) 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun “Kişisel verilerin kaydedilmesi” başlıklı 135 inci maddesi “(1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kişilerin siyasî, felsefî veya dinî görüşlerine, ırkî kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlâkî eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.” şeklinde düzenlenmiş ve kişisel verileri hukuka aykırı bir şekilde kaydeden kimselere verilecek ceza belirlenmiştir.

15) 3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un “.....” başlıklı 13 üncü maddesi “..... görevleri şunlardır:...c) Suç işleyip ele geçmeyen kişilerin, çalınan veya kaybedilen motorlu taşıtların, ateşli silahların, kimliği ispata yarayan her türlü belgelerin kayıtlarını tutarak güvenlik kuvvetlerine bildirmek, görevli kuruluşlarla ilgili kuvvetleri arasında koordinasyon sağlamak.”; aynı Kanun’un “Bakanlığın düzenleme görev ve yetkisi” başlıklı 33 üncü maddesi “Bakanlık, kanunla yerine getirmekle yükümlü oldukları hizmetleri; tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.” şeklinde düzenlenmiş ve bu hükümlerle İçişleri Bakanlığı’na 3152 sayılı Kanununun 13. maddesinin c bendinde sayılı kayıtların tutulması hususunda tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenleme yapma yetkisi verilmiştir.

16) 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun Ek Madde 7 si “Polis, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayişini sağlamak üzere, ülke seviyesinde istihbarat faaliyetlerinde bulunur, bu amaçla bilgi toplar, değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır. Devletin diğer istihbarat kuruluşlarıyla işbirliği yapar...” şeklinde düzenlenmiştir.

17) 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’na istinaden çıkartılan Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği’nin “Genel Görevler” başlıklı 42 nci maddesi “Jandarma; emniyet ve asayişini sağlamak, kamu düzenini korumakla yükümlü olup, bu görevlerini iki şekilde yürütür.

e. Eski hükümlülerin, sabıkalı ya da şüpheli ve serserilerin, iş ve ilişkilerini araştırır. Belirli zaman aralıklarıyla çevrelerinde gizlice soruşturur ve elde ettiği bilgileri kayıtlara geçirerek; toplumun emniyet ve asayiş yönünden, gerekli önlemleri alır. Bu gibilerin suç işlemesini önler. Jandarmanın bu konuya ilişkin görevleri bir yönergede gösterilir.

f. Suç faili olarak aranan kişilerin, izlenmesi ve ele geçirilmesi amacıyla gerekli teşkilatı kurar, kayıtlarını tutar, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği sağlar. Bu konuyla ilgili ayrıntılar, bir yönergeyle düzenlenir.” şeklinde düzenlenmiştir.

18) 3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 33 üncü maddesine istinaden İçişleri Bakanlığı’nın Yönergesi’ni çıkardığı, bu yönergenin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesi “...İçişleri Bakanlığı ile il, ilçe ve şube güvenlik kuvvetlerinde kurulan bilgi toplama, büro ve kısımlarının görev, yetki ve sorumluluklarını ve çalışma esaslarını, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğe dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak üzere; suç işlemesi sebebiyle aranmasına karar verilen, kaybolan, yakalansalar dahi bazı suçları işlemiş olan, kamu haklarından yararlanmaları konusunda sınırlama getirilen kişiler ile çalınan, kaybolan, gasp edilen veya bir olaya karışmaktan dolayı aranan ve müsaderesine karar verilip de ele geçirilemeyen motorlu taşıtların, ateşli silahların ve kimliği ispata yarayan her türlü belgelerin, güvenlik kuvvetleri ile görevli kuruluşlar arasında koordinasyon sağlamak suretiyle kayıtlarının tutulması ve bu kuruluşlar arasında iletişimin sağlanması esas ve usullerini düzenlemektir.” şeklindedir.

19) Aynı Yönerge’nin uncu maddesi “Sanıkların yakalanması halinde dahi bilgi formu düzenlenecek suç türleri ve bunlar hakkında yapılacak işlemler...

a) Bu maddenin (b) fıkrasında belirtilen suçları işlemiş ve yakalanmış olan sanıklar için suç türüne uygun bilgi formu doldurulur, Bilgi Toplama Programına veri girişi yapıldığında “YAKALANDI” seçeneği işaretlenir ve bilgi formunun ortasına “YAKALANDI” kaşesi basılır. Bilgi Toplama Programının “SUÇ DETAY BİLGİLERİ” sayfasındaki bölüme ve ilçe güvenlik kuvvetinde ve emniyet şube müdürlüklerinde kalan bilgi formuna soruşturma evrakının Cumhuriyet Başsavcılığına gönderiliş tarih ve numarası yazılır.

b) Sanığı yakalanmış olsa dahi hakkında bilgi formu açılacak suç türleri.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN KANUNLARIN KARŞISINA YERİNE KONAN KANUNLAR YAZILMIŞ OLUP İŞLEMLERDE YENİ KANUN DİKKATE ALINACAKTIR.		
S.NO	YÜRÜRLÜKTEN KALKAN KANUN VE MADDELERİ	YENİ KANUN VE MADDELERİ
...
33	TCK 491,492,493,494 suçu.	T.C.K. Madde 141,142,143,144,145,146-
...

... ” şeklinde düzenlenmiştir (EK:10/9-54).

20) Ayrıca Yönergenin “ Şahıslar hakkında açılmış olan bilgi formlarının iptal edilmesi” başlıklı inci maddesi “8) Yönerge’nin maddesinde yazılı suçlardan birini işlediğinde 18

yaşını doldurmamış küçükler hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş olsa dahi suç tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde Yönerge'nin maddesindeki suç türlerinden birini işlememiş olmak kaydıyla bilgi formu iptal edilir. Suç kaydı silindikten sonra Yönergenin ... maddesindeki suçlardan birini işlediği tespit edilenlerin, işlemiş olduğu silinen suç kaydı tekrar programa girilir." şeklinde düzenlenmiştir.

21) 5352 sayılı Adli Sicil Kanun'un "Adli sicil ve arşiv bilgilerinin silinmesi" başlıklı 12 nci maddesinde "Arşiv bilgileri;

a) İlgilinin ölümü üzerine,

b) Anayasanın 76 ncı maddesi ile Türk Ceza Kanunu dışındaki kanunlarda bir hak yoksunluğuna neden olan mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren;

1. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşuluyla **onbes yıl** geçmesiyle,

2. Yasaklanmış hakların geri verilmesi kararı alınması koşulu aranmaksızın **otuz yıl** geçmesiyle,

c) Diğer mahkûmiyetler bakımından kaydın arşive alınma koşullarının olduğu tarihten itibaren **beş yıl** geçmesiyle, tamamen silinir.

(2) Fiilin kanunla suç olmaktan çıkarılması halinde, bu suçtan mahkûmiyete ilişkin adli sicil ve arşiv kayıtları, talep aranmaksızın tamamen silinir.

(3) Kanun yararına bozma veya yargılamanın yenilenmesi sonucunda verilen beraat veya ceza verilmesine yer olmadığı kararının kesinleşmesi halinde, önceki mahkûmiyet kararına ilişkin adli sicil ve arşiv kaydı tamamen silinir." şeklinde düzenlenmiştir.

IV-ŞİKÂYET KONUSUNA İLİŞKİN UYGULAMALAR

22) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin konuyla ilgili olarak verdiği bazı karar örnekleri;

22/a-Rotaru-Romanya Kararı (2000): Bu davada, Romanya İstihbarat Örgütü'nün başvuru hakkında tuttuğu gizli dosya ele alınmıştır. İlgili devlet, dosyada yer alan bilgilerin özel yaşama ilişkin olmadığını, kamusal alandaki faaliyetlerle ilgili olan bilgileri içerdiğini ileri sürmüştü de, Mahkeme, 108 sayılı Sözleşme'nin kişisel veri tanımına atıfla, bunu kabul etmemiştir. AİHM, terörle mücadelede özel yöntemlerin kullanılabilmesini kabul ederek, istisnâ hallerde ve bir yasal düzenlemeye dayanmak şartıyla, demokratik bir toplumda milli güvenlik ve/veya asayişin bozulması ya da suçun önlenmesi gibi amaçlar dâhilinde veri toplanabileceğini kabul etmektedir (Rotaru-Romanya para. 57-58). AİHM, yetkili otoriteler tarafından kişinin kamusal hayatına ilişkin bilginin sistematik olarak toplandığı ve saklandığı durumları özel hayat kapsamında değerlendirerek, bunun kişinin çok uzak geçmişiyile ilgili bilgiler içermesi halinde dahi geçerli olduğunu ifade etmiştir. **Mahkeme, yürürlükte olan yasanın milli güvenliği etkileyecek bilgilerin toplanmasına, kaydedilmesine ve gizli dosyalarda arşivlenmesine izin verdiğini saptamış ancak bu yasanın AİHS ile uyumlu olmadığını tespit etmiştir. AİHM, hangi koşullar altında, hangi amaçla, ne kadar süreyle kamu otoritelerinin özel hayatla ilgili bilgileri saklayacağı ve kullanacağını belirsizliğini, istismarlara karşı hiçbir önlem alınmamasını, kötüye kullanımı engellemeye yönelik etkili denetim mekanizmalarının öngörülmemesini ve verilerin**

değerlendirilmesine ilişkin hukuki sınırlar çizilmemesini, AİHS'nin 8.maddesinin ihlali olarak görmüştür (Rotaru v.Romanya para.57 ve 59).

22/b-Segerstedt-Wiber ve Diğerleri-İsveç (2006): Bu davada ise kişisel verilerin kamu birimleri tarafından toplanması ve saklanması incelenmiştir. Başvurucular, kişisel verilerinin gizli polis biriminde saklanması ve bunların içeriği hakkında kendilerine bilgi verilmemesinin AİHS 8. maddeye aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir. AİHM saklanan bilgilerin özel hayata ait bilgiler olduğunu tespit etmiştir. Ancak, **ilk başvuru bakımından, bu bilgilerin bir kısmının suçun önlenmesi amacı taşınması nedeniyle ihlal bulmamıştır.** Aynı şekilde saklanan verilerin tamamının başvurularda açıklanmamasını da, ilgili yasanın buna izin verip, yeterli güvenceyi sağladığı gerekçesiyle 8. maddeye aykırı bulmamıştır. Buna karşılık Mahkeme, **diğer başvurular açısından, toplanan ve muhafaza edilen verilerin katıldıkları siyasi faaliyetler ilgili olması ve bu faaliyetlerin taraf devletin milli güvenliğini tehdit ettiğine dair yeterli kanıtın olmamasından hareketle, bu verilerin sürekli saklanması, Sözleşme'nin 8.maddesini ihlal ettiği sonucuna varmıştır.**(Segerstedt-Wiber ve Diğerleri-. İsveç para.88-92)

23) Danıştay 10. Dairesi 23.05.2012 tarihli 2008/..... Esas 2012/..... Karar sayılı kararı ile sabıka kaydının silinmesinden sonra, GBT kaydının silinmesi istemiyle Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılan başvurunun reddedilmesinden sonra bu red işleminin iptali istemiyle açılan dava sonucunda İdare Mahkemesince “ kamu güvenliğinin sağlanması, suç ve suçluyla mücadelenin etkin şekilde sağlanması amacıyla çıkartılan Yönergesinde bazı suç tiplerinden mahkum olanlar hakkında genel bilgi toplama kaydının tutulacağı belirtildiği, anılan Yönerge'ninmaddesinin ... bendinde sayılan ... suçundan mahkum olan davacı hakkında Yönerge hükümlerine uygun olarak kayıt tutulduğunun anlaşıldığı bu durumda davacının genel bilgi toplama kaydının silinmesine ilişkin yaptığı başvurunun reddine ilişkin davalı idarenin işleminde hukuka aykırılık bulunmadığı” gerekçesiyle verilen davanın reddine ilişkin kararın Onanmasına karar vermiştir.

V-İNCELEME, ARAŞTIRMA ve SONUÇ

A) Şikâyetçinin İddiaları

24) Şikâyetçi, doğumlu olduğunu ve yılında (14 yaşında) işlediği üç adet suçla ilişkin bilgilerin Adalet Bakanlığı tarafından adli sicil kayıtlarında ve İçişleri Bakanlığı tarafından GBT Genel Bilgi Toplam kayıtlarında tutulduğunu;

25) Adalet Bakanlığı'na tutulan kayıtların silinmesi için başvurduğunu, Adalet Bakanlığı'nın tarihli cevabi yazıda söz konusu kaydın 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 14. ve geçici 2. maddeleri uyarınca adli sicil kayıtlarından silindiği şeklinde cevap verdiğini;

26) İçişleri Bakanlığı'na tarihinde, Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER)'ne tarihinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu'na

..... tarihinde söz konusu kayıtların silinmesi için başvurduğunu, bu kurumlardan söz konusu kayıtların İçişleri Bakanlığı'nın sayılı

Yönergesi'ne istinaden tutulduğu ve işlenen suçların yönergeninmaddesine girmediğinden yönergenin üçüncü bölümünün ... bendinde belirtilen "İPTAL" koşullarının oluşmamasından dolayı bu kayıtların silinmediği şeklinde cevap verdiğini, Adalet Bakanlığı'na tarihinde tekrar başvurduğunu, Adalet Bakanlığı tarafından tarihinde adli sicil kayıtlarının 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 14. ve geçici 2. maddeleri uyarınca silindiğini ancak Jandarma ve Emniyet Teşkilatında tutulan GBT fişlerindeki kayıtlarının silinmesi konusunda herhangi bir görev ve yetkilerinin olmadığı şeklinde cevap verdiğini;

- 27) 'da yönetici olarak çalıştığını, evli ve çocuk sahibi olduğunu, yıl önce yılında (14 yaşında) işlediği 3 adet suçla ilgili kayıtların İçişleri Bakanlığı'nın sayılı Yönergesine istinaden hala tutulmaya devam edilmesinden dolayı GBTsorgulamalarında eşinin ve çocuğunun yanında suçlarının yüzüne söylendiğini ve rencide olduğunu, havalimanlarında pasaport kontrollerinde bekletildiğini; yıl önce çocukken işlediği bu suçların Adalet Bakanlığı tarafından adli sicil kayıtlarından silinmesine rağmen İçişleri Bakanlığı tarafından tutulmaya devam edilmesinin T.C. Anayasası'na, mevzuata ve temel insan haklarına tamamen aykırı olduğunu ve kayıtların silinmesi gerektiğini belirtmiştir.

B) İlgili İdarenin bilgi ve belgeleri

- 28) Kurumumuzun 19/07/2013 tarih ve sayılı bilgi ve belge isteme yazısına İçişleri Bakanlığı tarafından 29/08/2013 tarih ve sayılı yazıyla;

"a) "İlgi: 19.07.2013 tarih ve200.02.02-03.2013.54/2987 sayılı yazınız.

b).....(İçişleri Bakanlığı) Yönergesi.

c)31.07.2012 tarihli ve sayılı (Genelge No:2012/46) yazımız.

İlgi (a) yazınız ileBaşkanlığı aleyhine kurumunuza şikayet başvurusunda bulunan, ili nüfusuna kayıtlı 'dan olmadoğumlu T.C. kimlik no:27313194998 olan..... 'nin şikayetinın çözümü için bilgi ve belgeler ile varsa konuya ilişkin mahkeme kararlarının gönderilmesi istenmektedir.

Konu ile ilgili Dairemiz bilgi sisteminde yapılan araştırmada;..... 'nin "....." suçundan inci Asliye Ceza Mahkemesinde 2 (iki) , 1 .inci Sulh Ceza Mahkemesinde 1 (bir) olmak üzere toplam 3 (üç) ayrı olaydan yapılan yargılaması sonucunda hapis ve para cezası aldığı anlaşılmıştır.

Dairemiz Bilgi Sisteminde tutulan kayıtlar; 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 13/c ve 33 'ncü, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu Ek Madde 7 ile Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 42/e ve f maddelerine dayanılarak çıkarılan ilgi (b) yönerge doğrultusunda tutulmaktadır.

Söz konusu yönergenin maddesi gereğince sanığı yakalanmış olsa dahi hakkında bilgi formu açılacak suç türleri belirlenmiş, aynı yönergeninncı maddesinde ise şahıslarla ilgili açılmış olan bilgi formlarının hangi hallerde iptal edileceği düzenlenmiştir. 'nin almış olduğu ceza kararlarını da içeren ilgi (b) yönergenin maddesinin bentlerinde yazılı suç sayılan filleri işleyenler hakkında, "adli makamlarca,

beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, davanın düşmesi veya dava zaman aşımı nedeniyle davanın ortadan kaldırılmasına karar verilmiş ve kararın kesinleşmiş olması halinde" bilgi formları iptal edilebilmektedir. Ayrıca, aynı yönergenin maddesi ile maddesi kapsamına giren suçların iptalinde; af, şartlı tahliye, adli sicil kaydının silinmesi, cezanın paraya çevrilmesi, tecil edilmesi ve ceza zaman aşımının dikkate alınmayacağı kurala bağlanmıştır.

Yine aynı yönergenin maddesinde“ Yönerge'ninmaddesinde yazılı suçlardan birini işlediğinde 18 yaşını doldurmamış küçükler hakkında mahkumiyet kararı verilmiş olsa dahi suç tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde Yönerge'nin maddesindeki suç türlerinden birini işlememiş olmak kaydıyla bilgi formu iptal edilir. Suç kaydı silindikten sonra Yönergenin maddesindeki suçlardan birini işlediği tespit edilenlerin, işlemiş olduğu silinen suç kaydı tekrar programa girilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

KİHBİ Bilgi Sisteminde tutulan kayıtlarla ilgili TBMM Dilekçe Komisyonunun tarihli ve sayılı yazısı gereği tarihinde TBMM Dilekçe Komisyonu Toplantı Salonunda toplantı yapılmıştır.

Ayrıca;..... (İçişleri Bakanlığı) ve Türkiye Büyük Millet Meclisine 3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu doğrultusunda yapılan başvurularda; Bilgi toplama kaydı olan şahısların zor durumda bırakıldığı, diğer kişilerden farklı muameleye tabi tutulduğu, suçlarının yüzlerine söylendiği, bu bilgilerin başkalarınca duyulacak şekilde açıklandığı kişiye özel bu bilgilerden mevzuat hükümleri doğrultusunda yararlanırken gizliliğe uygun davranılmadığının tespiti üzerine ilgi (c) genelge ile güvenlik güçlerinin merkez ve taşra teşkilatları uyarılarak bilgi toplama kayıtları kullanılırken mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli tedbir ve özenin gösterilmesi istenmiştir...” şeklinde cevap verilmiştir

- 29) Bununla birlikte konuyla ilgili şikayetler üzerine, İçişleri Bakanlığı tarafından 31/7/2012 tarih ve 2012/46 sayılı genelgenin yayımlandığı anlaşılmıştır. Bu genelgede özetle, bilgi toplama kaydı bulunanların zor durumda bırakılacakları bir şekilde diğer kişilerden farklı bir muameleye tabi tutulmamaları, suçlarının açıkça yüzüne vurulmaması, bu kişilere ait bilgilerin kesinlikle başkalarının duyacağı şekilde açıklanmaması ve kişiye özel bu bilgilerden mevzuata hükümleri doğrultusunda yararlanırken gizliliğe uygun davranılıp gereken özenin gösterilmesi gerektiği hususunda İl Emniyet Müdürlüklerinin ve İl Jandarma Komutanlıklarının gerekli özen ve hassasiyetinin gösterilmesi hususunda uyarıldığı görülmüştür

VI-HUKUKA VE HAKKANİYETE UYGUNLUK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

- 30) Anayasanın 90 ıncı maddesinin 5 inci fıkrasında, usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

- 31) Öte yandan; 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 5 inci maddesinde, kurumun idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevli olduğu belirtilmiştir.
- 32) Anayasa'nın yukarıda aktarılan 90 ncı maddesinin 5 inci fıkrası uyarınca; kanunlar ile milletlerarası andlaşma hükümlerinin çatışması halinde, milletlerarası andlaşma hükümlerinin üstün olacağı düzenlendiği, öte yandan; 6328 sayılı Kanunun yukarıda aktarılan 5 inci maddesi uyarınca Kamu Denetçiliği Kurumu'nun idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışları hakkında şikayet üzerine yapacağı incelemede; salt pozitif hukukun ve iç hukukta yer alan mevzuat hükümlerinin değil, aynı zamanda hakkaniyet (yerindelik) yönünden ve insan haklarına dayalı adalet anlayışının da referans alınacağı dikkate alındığında; iç hukukta yer alan kanun ve yönetmelik hükmü ile milletlerarası andlaşma hükümlerinin çatışması durumunda milletlerarası andlaşma hükümlerine öncelik tanınması Anayasamızda belirtilmiştir.
- 33) **Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Konseyi** tarafından kabul edilen **“Kişisel Verilerin Otomatik İşlemden Geçirilmesi Sürecinde Bireylerin Korunması Hakkında Sözleşme (108 nolu Sözleşme)”** ile kişisel verilerin işlenmesi, kaydedilmesi, kullanılması, aktarılması, paylaşılması konuları başta olmak üzere ilgili hakların güvence altına alındığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte kanunla düzenlenmiş olmak şartıyla demokratik bir toplumda gerekli önlemler niteliğini taşıyan, devletin ve kamunun güvenliği, devletin ekonomik çıkarları ya da suçun önlenmesi veya veri sahibinin veya diğer kişilerin haklarının koruması amacıyla kişisel verilerin istisnalara tabi olabilecekleri belirtilmiştir.
- 34) Ayrıca **Anayasamızın** 20 nci maddesiyle herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu, kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkının olduğu, kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin **kanunla** belirleneceği belirtilmiştir. Bununla birlikte Anayasamızın **“II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması”** başlıklı 13 üncü maddesiyle temel hak ve hürriyetlerin, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabileceği, bu sınırlamaların Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı belirtilmiştir.
- 35) **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu**'nun **“Kişisel verilerin kaydedilmesi”** başlıklı 135 inci maddesi hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verileceği; kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimseye de aynı cezanın verileceği belirlenmiştir.
- 36) **3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'da, 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev Ve**

Yetkileri Kanunu'na istinaden çıkartılan Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinde devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayişini sağlamak üzere ülke seviyesinde istihbarat faaliyetlerinde bulunmak, suç işlenmesini önleyici tedbirler

almak ve bu amaçla bilgi toplamak, değerlendirmek İçişleri Bakanlığı'na bağlı polis ve jandarma teşkilatının görevleri arasında sayılmış; bununla beraber **3152 Sayılı İçişleri**

Bakanlığı Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanunu'nun 33 üncü maddesiyle İçişleri Bakanlığı'na bu kanunda belirtilen görevlerini yerine getirmek için tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenleme görev ve yetkisi verilmiş, bu görev ve yetki çerçevesinde İçişleri Bakanlığı'nın **Yönergesi**'ni çıkarttığı anlaşılmıştır.

37) İçişleri Bakanlığı'nın çıkardığıYönergesi'nde yapılan inceleme neticesinde;**Yönerge kapsamında tutulacak kişisel veri kayıtlarının hangi koşullar altında, hangi amaçla, ne kadar süreyle tutulacağı ve kullanılacağı belirsiz olduğu; kişisel verilerin işlenmesi, kaydedilmesi, aktarılması ve saklanması ile kişinin maddi - manevi varlığı ve temel hak ve özgürlüklerinin korunması arasında denge kurulmadığı; istismarlara karşı herhangi bir önlem alınmadığı ve kötüye kullanımı engellemeye yönelik etkili denetim mekanizmalarının öngörülmediği, verilerin değerlendirilmesine ilişkin hukuki sınırların çizilmediği, Yönergenin maddesinde madde halinde sıralanmış geniş bir suç alanının bulunduğu görülmüştür.**

38) Anayasanın 20. maddesinde kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceğinin kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla belirleneceğinin düzenlenmiş olduğu, bununla birlikte; **kişilerin temel hak ve özgürlükleri bakımından önemli kısıtlamalara yol açabilecek nitelikte olan bir takım suç kayıtlarının hangi durumlarda ve ne kadar süreliğine kayıt altında tutulabileceğine ve hangi şartlarda silineceğine ilişkin düzenlemelerin Kanuni çerçevesi çizilmeden doğrudan İçişleri Bakanlığı, Yönergesi'nde düzenlendiği görülmektedir. Her ne kadar, Kanunla düzenlenmesi öngörülen hususlarda genel çerçeve Kanunla çizildikten sonra bir takım ayrıntıların alt düzenleyici normlarla düzenlenmesi hukuken olanaklı ise de; Yönergeye dayanak gösterilen Kanun hükümlerinde konunun genel esaslarını düzenleyen kuralların yer almadığı, konunun tüm esas ve usullerinin Yönergeyle düzenlendiği, bu durumun Anayasanın 20. maddesinde öngörülen kanunla düzenleme ve ölçülülük kuralıyla bağdaşmadığı açıktır.**

39) Öte yandan bu haliyle düzenlemenin yukarıda 7. paragrafta belirtildiği gibi "herkesin kendisi hakkında toplanmış verilere ulaşım ve düzeltme" hakkına sahip olduğu, 8. paragrafta belirtildiği gibi "herkesin özel ve aile hayatına saygı, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu, bu hakkın kullanılmasına dair bir otoritesinin müdahalesinin demokratik toplumda zorunlu olan ölçüde ve yasada öngörülmüş olmak kaydıyla söz konusu olabileceği", 10. paragrafta belirtildiği gibi "kişisel verilerin açıkça belirlenmiş meşru amaçlar için, toplama gerekçeleri ile sınırlı olmak ve gerekli olan

süreyi aşmamak şartıyla tutulabileceği” ni düzenleyen Avrupa İnsan Hakları Bildirgesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Kişisel Verilerin Otomatik İşlemden Geçirilmesi Sürecinde Bireylerin Korunması Hakkında Sözleşmenin ilgili maddeleriyle de uyumlu olmadığı, 22. paragrafta belirtilen İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin içtihatlarıyla da bağdaşmadığı, bu konuda yasal değişiklik ve buna bağlı yönetmelik ve yönerge değişikliğine gidilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır. Kişinin suç işleme temayülü olduğu kabulü ile suçun işlenmesine (adı geçen şikâyetçinin) nasıl bir negatif veya pozitif iştirakinin, davranışının olduğu ortaya konmadan ucu açık süre ile kişisel verilerinin arşivde veya kayıta bırakılması hukuka ve hakkaniyete uygun değildir.

40) Sistemde tutulan kayıtların, suçların önlenmesi konusunda kolluk güçlerine önemli veriler sunduğu yadsınamaz bir gerçek olmakla beraber kayıtların güvenlik zafiyeti doğmasına yol açmayacak şekilde suç türlerine ve cezaların ağırlık derecelerine göre yapılacak Kanuni düzenlemeyle yeniden belirlenmesi; kişisel verilerin işlenmesi, kaydedilmesi, aktarılması ve saklanması ile kişinin maddi - manevi varlığı ve temel hak ve özgürlüklerinin korunması arasında dengenin kurulması; 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun da adli sicil ve arşiv kayıtlarının silinmesi için suçlarının niteliğine ve cezaların ağırlık derecelerine göre sürelerin öngörüldüğü gibi mevzuatla suç kayıtların tutulma süresi ve silinmesi hususunun kurala bağlanması; bu kayıtların istismar edilmesini ve kötüye kullanılmasını engellemek amacıyla etkin bir denetim mekanizmasının oluşturulması, verilere erişim konusunda yetki kullanacak kamu görevlilerinin yetkilerinin, sunulacak kamu hizmetiyle sınırlı olacak şekilde düzenlenmesi, verilecek kamu hizmeti açısından erişilmesi zorunlu olmayan verilere kamu görevlilerinin erişimi konusunda sınırlamalar getirilmesi, kademeli bir erişim sisteminin getirilmesi gerektiği düşünülmekte olup bu hususlar göz önüne alınarak Kanuni düzenleme yapılması gerekmektedir.

41) Şikayete konu somut olayda şikayetçi'nin yılında 14 yaşındayken işlediği suçunun üzerinden yıl geçmesi ve şikayetçinin bu süre zarfında herhangi bir suça karışmaması, işlenen suçun niteliği, suçun işlendiği zaman, yönergede suça ilişkin kayıtların tutulma için herhangi bir sürenin öngörülmemesi hususları göz önüne alındığında İçişleri Bakanlığı tarafından bu suça ilişkin kayıtların tutulmaya devam edilmesine ilişkin idari işlemde hakkaniyete uyarlılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır. Bu itibarla sadece yönetmelik ve yönergenin ilgili maddelerine atıfta bulunularak suç işlenmesinin önlenmesi gerekçesiyle bir kabul hukuka ve hakkaniyete uygun olmayacaktır.

42) Ayrıca AB ile müzakereler çerçevesinde “Yargı ve Temel Haklar” başlıklı 23 üncü fasıl ile “Adalet, Özgürlük ve Güvenlik” başlıklı 24 üncü fasılda kişisel verilerin korunması konusunda ve Anayasanın 17 nci maddesinde ifade edilen kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı ile temel hak ve özgürlüklerinin korunmasını sağlamak amacıyla Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de kişisel verilerin korunması ve kullanılması konusunda yasal düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

VII-HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

I-Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis

edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacak, 3. fıkrasına göre ise Kurumun, inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması halinde durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

II-İlgili İdarenin işlemine karşı yargı yolu

2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı Ankara İdare Mahkemesi’ne yargı yolu açıktır.

TAVSİYE KARARI

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre; şikâyetin kabulüne;

Ulusal ve Uluslararası mevzuat gözetilerek kişisel verilerin işlenmesi hallerinin kanunla düzenlenmesi gerekliliği karşısında bu yönde yasal düzenleme yapılması, yasal düzenleme yapıncaya kadar, gecikmesinde sakınca olabileceğinden kişilerin mağduriyetinin önüne geçilebilmesi bakımından öncelikle ilgili Yönergede belirttiğimiz gerekçeler doğrultusunda değişiklik yapılması ve şikâyet başvurusunun İçişleri Bakanlığı’nda bulunan daha önce hükümlendirildiğine dair kişisel verilerinin(GBT) kayıtlarından çıkartılma talebinin yeniden gözden geçirilmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi konusunda **İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, mercince bu karar üzerine tesis edilecek işlemin ya da tavsiye edilen çözüm uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Bu kararın gereği için **İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA** ve şikayetçiye tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi’nce karar verildi.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi